

ZELFSTANDIGE KLINIEK ORTHOPEDISCH CENTRUM IN RIJSWIJK VERDUBBELT AANTAL BEDDEN

Zes rebellerende orthopeden van het HagaZiekenhuis stapten vorig jaar samen over naar een zelfstandige kliniek. Ze konden zich niet meer vinden in het ziekenhuisbeleid. Hun kliniek in Rijswijk draait als een dolle. „Patiënten houden van de menselijke maat.”

‘Het ziekenhuis is net als de V&D’

Maja Landeweer

Niet één patiënt liep afgelopen jaar een infectie op aan een prothese. Nul komma nul. In het ziekenhuis lukte hem dat ‘net nooit’, zegt orthopeed Tom Hogervorst. Hij vertelt het om aan te tonen waarom hij zo graag werkt in een zelfstandige behandelkliniek zoals dat heet. Een kliniek voor medisch-specialistische zorg, in zijn geval orthopedie, buiten de muren van het ziekenhuis.

Het aantal patiënten dat met zijn of haar verwijzing van de huisarts naar zo’n kliniek gaat in plaats van naar het ziekenhuis groeit. In 2016 deed elf procent van de patiënten dat. Ten opzichte van 2013 is dat een groei van 28 procent, zo blijkt uit cijfers van branchevereniging Zelfstandige Klinieken Nederland (ZKN). „Steeds meer patiënten weten ons te vinden”, bevestigt Paulette Timmerman, directeur van ZKN. „Dat heeft verschillende redenen. Zelfstandige klinieken zijn kleinschalig, je bent snel aan de beurt en ze zijn superspecialiseerd. Er werken artsen die bijvoorbeeld alleen ruggen of alleen kruisbanden behandelen en daar heel goed in zijn. En als patiënt hoef je niet het systeem te volgen. Het is andersom. Je hoeft niet vier of vijf keer terug te komen voor alle onderzoeken, maar het wordt zo geregeld dat het allemaal op één dag kan.”

De patiënt heeft wat te kiezen, zegt Mechteld Bentinck, kliniekmanager van de orthopedische focuskliniek in Rijswijk, ‘en het bewustzijn daarover groeit’. Patiënten gaan niet meer automatisch naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Christiaan Boer, commercieel directeur van Bergman Clinics: „Wij zitten meestal verder uit de buurt. Toch komen ze naar ons.”

Aan de Braillelaan in Rijswijk zie je de groei letterlijk gebeuren. Recht tegenover de huidige kliniek van Bergman Clinics, een eenvoudig rechthoek, rechtaan pand, is net een gebouw tegen de grond gegaan. Er liggen nog wat brokken steen. Verder is het kaal. Orthopeed Tom Hogervorst komt net binnenlopen met zijn snelle fiets („Onze artsen zijn heel sportief”, merkt kliniekmanager Bentinck op) en kijkt uit het raam. „Dat is hard gegaan.”

Over een jaar staat op het braakliggende terrein een compleet nieuwe kliniek. Een loopbrug verbindt het nieuwe gebouw dan met het oude gebouw. In zijn geheel wordt het een stuk groter dan het nu is. Het aantal bedden op de verpleegafdeling gaat van achttien naar 40, een ruime verdubbeling. En in het nieuwe gebouw komen een restaurant en een daktuin. Commercieel directeur Boer: „Het wordt onze grootste en modernste focuskliniek voor orthopedie, die alles op één plek heeft.”

Het afgelopen jaar behandelde de kliniek 8000 cliënten. En het wordt steeds drukker. Om de wachttijden kort te houden, is de uitbreiding noodzakelijk, verklaart Bentinck.

Tom Hogervorst werkt nu ruim een jaar in de focuskliniek van Bergman Clinics. Daarvoor werkte hij 15 jaar bij het HagaZiekenhuis. Hij vertrok met vijf collega’s, omdat hij het niet eens was met de directie. Hij spreekt liever niet meer over het ziekenhuis, wil er ook niet te veel mee vergelijken. Destijds wilde het zestal orthopeden niet mee naar het grote nieuwe orthopediecentrum dat Haga bouwt bij het Lange Land ziekenhuis in Zoetermeer. Het spreekuur zouden zij blijven houden in Den Haag, de operaties zouden plaatsvinden in Zoetermeer. De artsen zagen die versplintering niet zitten. Die brengt risico’s met zich mee, vreesden ze. Dat je de patiënt minder goed in de gaten kunt houden. Dus vertrok het zestal. Een state-

▼ Tom Hogervorst (geheel rechts) en de rest van het orthopedieteam.

ment vanjewelste. En voor henzelf ‘een hele stap’, zei Hogervorst toen in deze krant. Ook zei hij: „Ik houd dan spreekuur in Den Haag en opereer in Zoetermeer, 22 kilometer verderop. Ik loop dan niet snel even langs mijn geopereerde patiënt om te kijken hoe het gaat. We zullen meer gaan appen en bellen. Dat vind ik link.”

De rigoureuze stap om weg te gaan krijgt een opmerkelijk vervolg. De artsen blijven bij elkaar en gaan door op de oude voet. Alleen nu niet onder de paraplu van Haga, maar onder die van Bergman Clinics. Dat zag er wel brood in. In één keer konden ze een op elkaar ingespeeld team van superspecialisten overnemen, een buitenkans. En niet alleen specialisten, blijkt nu, maar ook de verpleegkundigen, operatie- en polimedewerkers en afdelingshoofden stapten op. Bijna een hele afdeling van een ziekenhuis, 50 man sterk, ging zo in één keer over naar Bergman Clinics. Al moesten sommigen er nog wat langer over slapen voor ze hun contract opzegden. Bentinck: „In de loop van het jaar zijn er steeds meer gekomen.”

Spannend

Speciaal voor dit team zet Bergman Clinics een nieuw centrum op in Rijswijk. Commercieel directeur Boer: „Onze visies sloten goed op elkaar aan, het werken in toegewijde teams.” Orthopeed Hogervorst: „Het was wel heel spannend.” Kliniekmanager Bentinck: „Wij kunnen niet tegen de verzekeraar zeggen: wij willen een nieuwe kliniek, maak even wat budget vrij.” Boer: „Maar wij duiken niet uit het niets op. Bergman Clinics bestaat al 30 jaar. Er is vertrouwen.”

De zorgverzekeraars bepalen voor welke zorg ze wel en niet betalen. En het totaalbudget wordt niet ineens groter, verklaart Boer. „De zelfstandige klinieken komen niet bovenop de ziekenhuiszorg, het is vervanging van de ziekenhuiszorg. Als wij er bij komen, verdwijnt er elders wat. De keuze is aan de patiënt.”

Maakt dat de ziekenhuizen niet zenuwachtig? Boer: „Dat zouden ze wel móeten worden. Ze moeten hun best blijven doen om de patiënt op een relevante manier zorg te bieden.” Verzekeraars zagen de afgelopen jaren wel heil in de focusklinieken, stelt hij. „Die kijken naar de prijs-kwaliteitsverhouding en daar presteren wij goed op. In een focuskliniek kun je de zorg goed en prettig organiseren en je kunt de kosten beter beheersen.”

Hogervorst: „Omdat wij compact zijn, zitten we overal bovenop. De directeur van een ziekenhuis weet echt niet hoeveel die bepaalde operatie kost. Het ziekenhuis biedt zo’n wolk aan activiteiten. Daardoor is er minder inzicht in de kosten.”

Overigens zegt verzekeraar Menzis niet te herkennen dat patiënten vaker kiezen voor zelfstandige klinieken. „We zien dat de afgelopen jaren het aandeel zorg geleverd door zelfstandige klinieken iets is toegenomen, maar dit staat in verhouding

tot de reguliere toename in de zorg. Wel valt ons op dat er relatief veel zelfstandige klinieken in de Randstad staan in vergelijking met de rest van Nederland”, aldus een woordvoerder. Voor de verzekeraar ‘is het voornaamste uitgangspunt dat onze verzekerden verzekerd zijn van toegankelijke, kwalitatieve goede en betaalbare zorg’. Door wie deze ook geleverd wordt.

Ook CZ ziet ‘een minimale groei’ aan zelfstandige klinieken, onder meer op het gebied van orthopedie. Ook bij ziekenhuizen neemt de vraag naar orthopedie toe, stelt CZ. De orthopeed behandelt onder meer versleten knieën en heupen. Door de vergrijzing is daar meer vraag naar. Bij het contracteren van (nieuwe) aanbieders kijkt de verzekeraar ‘vooral naar de meerwaarde die kan worden geleverd op drie pijlers: kwaliteit, prijs en toegankelijkheid’, aldus een woordvoerder.

Om terug te komen op het feit dat geen enkele patiënt afgelopen jaar een infectie opliep aan een prothese, dat komt omdat de artsen in de focuskliniek in vaste teams werken, stelt Hogervorst. „In het ziekenhuis kreeg ik dat niet voor elkaar. Precies het juiste doen voor de patiënt lukt beter binnen de structuur van een focuskliniek.”

Christiaan Boer vergelijkt het algemene ziekenhuis met het verdwenen warenhuis V&D. „Het is een beetje simplistisch gezegd, maar dat was een heel groot gebouw midden in de stad, dat nergens echt goed meer in was. De riemenafdeling was nét

▲ **Schouder specialist Pol Huijsmans doet zelf echo-onderzoek van de schouder van patiënt Riza. Hiermee is vaak snel de diagnose te stellen.** FOTO'S FRED LEEFLANG

niet top. Daarom bestaan ze niet meer.”

Een ziekenhuis telt vaak tientallen specialismen onder één dak. Boer ziet dat op termijn verdwijnen. De planbare zorg gaat deels naar focusklinieken, gelooft hij. En het traditionele ziekenhuis wordt meer specialist, voor complexe behandelingen en acute zorg. „Dat gebeurt niet van vandaag op morgen, maar uiteindelijk blijven er dertig tot veertig ziekenhuizen over. Dan zijn het er geen honderd meer.”

Na het gesprek gaat Boer voor over de verpleegafdeling, op weg naar de uitgang. „Allemaal eenpersoonskamers”, merkt hij op. Het is wit, strak en netjes. Geen poespas, geen hotelachtige allure. Dat vooroordeel over dit soort klinieken wil de directeur graag nog even de wereld uit helpen. „Het gaat hier niet om luxe. En we leveren grotendeels gewoon verzekerde zorg.”

Dat gebeurt niet van vandaag op morgen, maar uiteindelijk blijven er dertig tot veertig ziekenhuizen over. Dan zijn het er geen honderd meer

– Christiaan Boer

CONCURRENTIE

Veel te kiezen voor orthopedie-patiënt

De orthopeed, een specialist op het gebied van botten, spieren en pezen, is de doener van het ziekenhuis. Voelen, kijken, beetje bijstellen en als het nodig is een onderdeel vervangen. Vooral knieën en heupen. Zodat de fiets weer rijdt.

Wie kampt met een kapotte knie of versleten heup kan voor de behandeling in de Haagse regio alle kanten op. Er is keus te over: van zelfstandige kliniek tot het ziekenhuis. Die twee beginnen trouwens steeds meer op elkaar te lijken. Vorig jaar opende het HMC Bronovo ziekenhuis een aparte focuskliniek binnen de muren van het ziekenhuis. Die biedt meer service dan de oude orthopedie-afdeling. De Reinier Haga Groep bouwt een nieuw orthopedisch centrum bij het Lange Land ziekenhuis in Zoetermeer. Dat opent in het eerste kwartaal van 2020. Verder kunnen patiënten naar de zelfstandige klinieken Orthopedium in Delft, Annatommie in Rijswijk en de Eisenhower kliniek in Den Haag.